

275-2/2023. ikt. sz.

**Körös-Maros Nemzeti Park
Igazgatóság**

INTÉZKEDÉSI TERV

**Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését
szolgáló intézkedésekről**

Érvényes: 2023. évben indított közbeszerzési eljárásokra

Intézkedési Tervet jóváhagyta:

Dr. Tirják László
igazgató

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság egyajánlatos közbeszerzési eljárásainak elemzése, az egyajánlatos eljárások csökkentése érdekében tervezett intézkedések

1. Jogsabályi háttér

Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II.28.) Korm. rendelet 2. rész alapján azon ajánlatkérőknek, akiknek a tárgyévet megelőző naptári évben az uniós értékhatárt elérő közbeszerzések esetében az egyajánlatos eljárások aránya a 20 százalékot meghaladta, intézkedési tervet kötelesek készíteni amennyiben legalább öt darab uniós közbeszerzési eljárást folytattak le. A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 2022-ben 13 db uniós közbeszerzési eljárást folytatott le, mely közül 8 db egyajánlatos volt, ezért intézkedési tervet köteles készíteni és azt 2023. március 31-ig a honlapján közzé kell tenni.

2. Az Igazgatóság 2022-ben zárult uniós közbeszerzési eljárásainak jellemzői

Az Igazgatóság 2022-ben három tárgyban folytatott le (zárt le) uniós közbeszerzési eljárást. Ezek voltak a *„Megbízási szerződés alkalmi munkaerő-többletigény biztosítására munkaerő kölcsönzéssel 2023. január 1.-2023. december 31. közötti időszakra”*, a *„Vállalkozási keretszerződés keretében szalastakarmány készítés kaszálással rendképzéssel, bálázással és szalma körbála készítése a Körös-Maros Nemzeti Park területén, valamint a körbálák telepekre szállítása és kazlázása 2022.”*, illetve a *„Megbízási szerződés őshonos állatállomány állatgondozási, tenyésztési és tartási feladatainak ellátására a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság állattartó telepein 2022 – 2024.”* tárgyú közbeszerzési eljárások. A három érintett közbeszerzési tárgy részletes elemzését a következő pontok tartalmazzák.

2.1. Munkaerő többletigény kielégítése munkaerő kölcsönzéssel.

Év	Részek száma	Ajánlatok száma
2020	1	6
2021	1	4
2022	1	6

E tárgy esetében a három év átlagában 5,3 darab ajánlat érkezett, így elmondható, hogy a verseny kellőképpen biztosított. Ezen tárgyat az intézkedési terv további része nem érinti.

2.2. Szálastakarmány, alomanyag betakarítás és szállítás kazlazással.

E tárgy esetében alapvetően különválnak a betakarítás (2021-ben első 4 rész) és a szállítás, kazlazás (második 4 rész).

Betakarítás

Év	Részek száma	Ebből 1 ajánlat	2 ajánlat	3 vagy több ajánlat	Nem érkezett ajánlat	Arány %
2020	5	3	1	1	0	60
2021	4	4	0	0	0	100
2022	4	4	0	0	0	100

Szállítás-kazlazás

Év	Részek száma	Ebből 1 ajánlat	2 ajánlat	3 vagy több ajánlat	Nem érkezett ajánlat	Arány
2020	5	3	0	2	0	60
2021	4	2	1	0	1	67
2022	4	0	2	2	0	0

2.2.1. Alkalmassági szempontok elemzése

2020-ban az Igazgatóság előírt pénzügyi-gazdasági alkalmassági feltételt (pénzforgalmi számlákon a felhívás feladását megelőző 12 hónapban 30 napot meghaladó sorban állás volt-e). 2021-ben az Igazgatóság pénzügyi-gazdasági alkalmassági feltételt már nem írt elő.

2020-ban az Igazgatóság műszaki-szakmai alkalmassági feltételként az egyes részekben megadott mennyiségek függvényében 2.000 vagy 4.000 m³ körbála elkészítését, illetve szállítását írta elő referenciaként. Ez az előírányozott mennyiség legfeljebb 45 százalék, jellemzően 10-30 százalék. 2021-22-ben az Igazgatóság azonos mennyiségek mellett már csak bála elkészítést és szállítását írta elő referencia követelményként.

A fenti adatok alapján megállapítható, hogy a betakarításra vonatkozó részek esetében az alkalmassági szempontok törlése vagy szélesítése nem segítette elő az ajánlatok számának növekedését, sőt azok csökkenése következett be. A szállításra vonatkozó részek esetében az ajánlatok száma növekedett. Mindez azt támasztja alá, hogy az ajánlatok számának csökkenését nem az alkalmassági szempontok okozták.

2.2.2. Bírálati szempontok elemzése

Az Igazgatóság bírálati szempontként az összességében legelőnyösebb ajánlat módszerét alkalmazta, melyben az ár mellett minőségi szempontként a véglegesített eseti megrendelés leadása és a munka megkezdése között eltelt maximális időtartamra vonatkozó megajánlást határozta meg. A bírálati szempontrendszeren jogszabályi korlátok miatt tovább egyszerűsíteni nem lehet (pl. áttérni a legalacsonyabb összegű ajánlat módszerére).

2.2.3. Műszaki leírás

Ajánlatkérő annak ellenére, hogy az állatállománya téli takarmány és alomanyag szükségletének előállításáról van szó, melynek minősége az állatállomány egészségi állapotát, kondícióját, gyarapodását és szaporodási rátáját is befolyásolja, jelentősebb követelményt nem határozott meg az általános szakmai elvárások mellett.

2.2.4. Gazdasági szereplők, piac

A szolgáltatás tárgyának jellemzői:

A szálastakarmány és alomanyag betakarítás kifejezetten mezőgazdasági szolgáltatás, mely igen szűk piaccal rendelkezik. A jellemzően juh és szarvasmarha téli ellátását biztosító szálastakarmány és alomanyag betakarítása szűk időintervallumban, kampányszerűen történik. A munkavégzés ideje, minősége és mennyisége erősen függ az időjárástól. A szolgáltatás elvégzése előzetesen magas beruházásigénnyel jár. Ezen szolgáltatást többnyire kis volumenben jellemzően azok végzik, akik maguk is gazdálkodnak és a szabad kapacitásukat hasznosítják. Az Igazgatóság által jogosan elvárt mennyiségi és minőségi követelmények a szolgáltató szükség szerinti rendelkezésre állását feltételezik és nem az esetleges szabad kapacitások biztosítását. A beszerzés sajátossága továbbá, hogy a szolgáltatás mennyisége viszonylag tág határok között mozoghat, melyet előre nem lehet meghatározni.

A szállításra vonatkozó részek esetében az arányok drasztikus javulása tapasztalható. Ez arra mutathat, hogy a szállítás-rakodás esetében, főleg a hosszabb távú és közúti szállítás univerzális szállító, illetve rakodó járművekkel megoldható. Speciális műszaki háttér igénye lényegesen kisebb. A feladat elvégzése rugalmasabban szervezhető. Ezekből adódóan a feladatot szállítványozást végző vállalkozások is elláthatják önállóan vagy mezőgazdasági vállalkozással közösen. Ez lényegesen nagyobb piac és több a potenciális gazdasági szereplő.

Piac mérete, gazdasági szereplők felkészültsége:

2022-ben a fenti tárgyhoz hasonló mezőgazdasági szolgáltatásban mintegy 2-4 db közbeszerzési eljárás indult. A közbeszerzési eljárások évi több ezres számához (2022-ben 7894 db eredményes eljárás) viszonyítva rendkívül kis piac, mind az ajánlat kérők, mind az ajánlattevők tekintetében. A piac méreteire való tekintettel a potenciális gazdasági szereplők közbeszerzési eljárások terén szerzett tapasztalata meglehetősen hiányos. A gazdasági szereplőket az EKR felületen keresztül elérni nehézkes, meglehetősen alacsony érdeklődést mutatnak az kiírt eljárások iránt.

Érdeklődések és ajánlatok aránya:

Kiszűrve az egyértelműen tévedésből (az EKR ismeretének hiányából) minden részben érdeklődőként jelentkezőket, megállapítható, hogy három év alatt összesen három rész esetében (2020-ban kettő, 2021-ben egy) fordult elő, hogy egy-egy érdeklődő nem adott be ajánlatot. Ez azt erősíti, hogy az Igazgatóság a felhívásban és a dokumentációban előírt feltételeivel nem riasztja el a gazdasági szereplőket.

Összességében elmondható, hogy a mezőgazdasági szolgáltatások területén belül a szálastakarmány betakarítás (és nem a szállítás) olyan sajátos szolgáltatás, amit túlnyomó részt nem klasszikus szolgáltatói piacon működő gazdasági szereplők végeznek, hanem olyan mezőgazdasági vállalkozók, akik a saját gazdaságukban felszabadult többlet kapacitásukat

viszik a piacra jövedelem-kiegészítés céljából. A felmerülő igények viszonylag kis piaci mérete, de azon belül koncentrált jellege nem teremt klasszikus piaci viszonyokat. A szereplők viselkedésére jelentősen hatnak az általuk nem befolyásolható külső körülmények, melyek a minőségi és különösen a mennyiségi igények tervezhetőségét, teljesítést teszik nehezkessé.

2.3. Őshonos állatállomány állatgondozási, tenyésztési és tartási feladatainak

E tárgy esetében az Ajánlatkérő jellemzően kétéves időszakra (24 hónap) köt szerződést közbeszerzési eljárás eredményeként.

E tárgy esetében az utóbbi két eljárásban valamennyi részre egy ajánlat érkezett.

2.3.1. Alkalmassági szempontok elemzése

Az Ajánlatkérő pénzügyi-gazdasági alkalmassági feltételt sem a 2020. évi, sem a 2022. évi eljárásban nem írt elő.

Műszaki-szakmai alkalmassági feltétel az egyes részekben megadott mennyiségek függvényében megadott állategység méretű állatállomány tartását írta elő referenciaként. Ez az előírányzott mennyiség megfelel a Kbt. előírásainak. További alkalmassági feltétel az előírt szakmai tapasztalattal rendelkező szakember biztosítása.

2.3.2. Bírálati szempontok elemzése

Az Ajánlatkérő bírálati szempontként az összességében legelőnyösebb ajánlat módszerét alkalmazta, melyben az ár mellett minőségi szempontként a megajánlott szakember szakmai tapasztalatának mértékét határozta meg. A bírálati szempontrendszeren jogszabályi korlátok miatt tovább egyszerűsíteni nem lehet (pl. áttérni a legalacsonyabb összegű ajánlat módszerére).

2.3.3. Műszaki leírás

Ajánlatkérő részletes műszaki leírást adott, mely az általános érvényű, extenzív legeltetéses állattartás követelményeit határozza meg.

2.3.4. Gazdasági szereplők, piac

A szolgáltatás tárgyának jellemzői:

Az őshonos állatállomány tartási, gondozási feladatainak ellátása kifejezetten mezőgazdasági szolgáltatás, mely igen szűk piaccal rendelkezik. Ajánlatkérő esetében jellemzően racka, cigája juh, magyar szürke szarvasmarha és bivaly állományok extenzív tartásáról van szó. A munkavégzés egész évben 24 órában történik, időjárásnak erősen kitett viszonyok között. A vállalkozónak és alkalmazottainak tisztában kell lenni az alkalmazott tartástechnológia elemeivel, az alapvető állategészségügyi kérdésekkel, emellett ismernie kell a természetvédelmi kezelés állattartást érintő követelményeit

Piac mérete, gazdasági szereplők felkészültsége:

2022-ben a fenti tárgyhoz hasonló mezőgazdasági szolgáltatásban évente mintegy 2-3 db közbeszerzési eljárás indult. A közbeszerzési eljárások évi több ezres számához (2022-ben 7894 db eredményes eljárás) viszonyítva rendkívül kis piac, mind az ajánlat kérők, mind az ajánlattevők tekintetében. A potenciális piaci szereplők iskolázottsága viszonylag alacsony, a közbeszerzési piacon nem elérhetők, felkutatásuk csak hagyományos módszerekkel lehetséges. A piac méreteire való tekintettel a potenciális gazdasági szereplők közbeszerzési eljárások terén szerzett tapasztalata meglehetősen hiányos. A gazdasági szereplőket az EKR felületen keresztül elérni nem lehet, érdeklődést nem mutatnak az kiírt eljárások iránt.

Összességében elmondható, hogy a mezőgazdasági szolgáltatások területén belül az állattartás olyan sajátos szolgáltatás, ami a közbeszerzési piacon nem elérhető. A felmerülő igények viszonylag kis piaci mérete, de azon belül koncentrált jellege nem teremt klasszikus piaci viszonyokat. A szűk keresleti piac, munkakörülmények, jövedelmi viszonyok nem teszik vonzóvá a szolgáltatók körében. Mindezen túlmenően az állatállomány tenyésztési feladatainak ellátása többéves tapasztalatot igényel, jelentős felelősségvállalás mellett, mely az arra alkalmas vállalkozói és főleg a munkavállalói réteget erősen szelektálja.

3. Tervezett intézkedések a 2023-ban indítani tervezett közbeszerzési eljárások tekintetében**3.1. Piackutatás**

A szálastakarmány betakarítás és mezőgazdasági terményszállítás, állattartás, mint szolgáltatás piacának felmérése, gazdasági szereplők felkutatása. A korábbi évek tapasztalata alapján a szóba jöhető gazdasági szereplők száma csekély, ráadásul a közbeszerzési eljárások lebonyolításában is tapasztalatlanok, a közbeszerzési rendszer irányából érkező igényeket kevésbé keresik, ismerik. Erre tekintettel a gazdasági szereplők aktív kutatása szükséges.

Felelős: Szakmai szervezeti egység, projektfelelős

3.2. Közbeszerzési eljárás feltételrendszerének felülvizsgálata

A korábbi évek tapasztalata alapján a jogszabályok nyújtotta kereteken belül meg kell vizsgálni mint a bírálati szempontok, mind az alkalmassági feltételek átdolgozásának lehetőségét. Meg kell vizsgálni a műszaki leírásban támasztott követelmények életszerűségét. Az alkalmassági feltételek esetében különösen arra kell nagy hangsúlyt fektetni, hogy előfordulnak-e túlzottan részletes, korlátozó előírások, azok általánosabbá tétele az ajánlatkérői szakmai követelmények teljesítését nem veszélyeztetik-e.

Felelős: Szakmai szervezeti egység vezetője a közbeszerzésekért felelős szervezeti egység vezetőjének bevonásával

3.3. Egyéb, Kbt. által biztosított lehetséges intézkedések

Az Igazgatóság megvizsgálja, hogy a Kbt. illetve kapcsolódó jogszabályok milyen lehetőséget biztosítanak a piaci verseny további növelésére és azok milyen módon illeszthetőek a tervezett

közbeszerzési eljárásokba. A közbeszerzési eljárások esetében az Igazgatóság igénybe veszi az előzetes piaci konzultációt, valamint adott esetben mérlegeli és előírja a Kbt. 75.§ (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi indokot.

Felelős: Közbeszerzésekért felelős szervezeti egység vezetője
a szakmai szervezeti egység bevonásával